

Přežije v ČR kriticky ohrožený krasec dubový? MŽP spouští záchranu

13.12.2022 - | Ministerstvo životního prostředí ČR

Staré duby a světlo - krasci dubovému k životu stačí relativně málo, přesto vymírá. Tento smaragdově zelený brouk u nás žije už jen na několika místech na jižní Moravě a v jižních Čechách. Aby z naší přírody nezmizel úplně, startuje Ministerstvo životního prostředí nový záchranný program. Připravila jej Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a bude probíhat ve spolupráci s vlastníky pozemků i hospodáři. Aktuálně má Česká republika 13 záchranných programů a postupně se dokončují další. Díky nim u nás stále roste hvozdík písečný český a zvyšují se počty syslů či užovek stromových.

Ačkoliv se rozloha lesů v posledních 100 letech zvýšila, mnoho druhů živočichů a rostlin vázaných na lesní biotopy je dnes kriticky ohroženo. Především jde o druhy, které potřebují světlé listnaté lesy, pro které je většina současných porostů především příliš zastíněná. To je i případ krasce dubového, který k jeho krátkému čtyřletému životu potřebuje dostatečně osluněné dřevo starých stromů, v našich podmínkách především dubu zimního a pýřitého. „Staré mohutné duby jsou poměrně dobře chráněné a jejich kácení většinou nehrozí. Problémem ale je, že lesní porosty jsou příliš husté, zastíněná místa krasec až na vzácné výjimky nevyužívá. Velká část našich populací krasce žije na osluněných solitérních stromech na loukách, případně v zámeckých parcích, oborách nebo alejích. Chybějí ale mladší stromy, které by nahradily dozívající staré duby. V záchranném programu proto plánujeme především pozvolné rozvolňování zastíněných porostů, aby měly mladší vhodné stromy dostatek prostoru. Počítáme i s výsadbou nových solitérních stromů a alejí, ačkoliv je jasné, že se to pozitivně projeví až po mnoha desítkách let,“ vysvětluje Václav John z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, koordinátor nového záchranného programu.

„Starat se o druhovou rozmanitost v české přírodě, znamená starat se o dobré životní podmínky pro nás, proto patří rozvoj záchranných programů k vládním prioritám. Aktuálně v České republice MŽP řeší 13 záchranných programů a postupně dokončujeme další. Díky nim se z naší přírody nevytratil hvozdík písečný český, daří se zvyšovat počty syslů i užovek stromových. Věřím, že se díky novému programu začne lépe dařit i krasci,“ říká ministr životního prostředí Marian Jurečka (KDU-ČSL). Krasec dubový je ideálním kandidátem pro záchranný program, protože jeho podporou pomůžeme i řadě dalších ohrožených druhů hmyzu, které k životu potřebují světlé listnaté lesy a osluněné staré stromy. Po hnědásku osikovém se tak krasec dubový stává druhým ohroženým druhem hmyzu, pro který je realizován záchranný program. „Ministerstvo životního prostředí tak reaguje na značný úbytek hmyzu, který v posledních letech začíná dosahovat katastrofických rozměrů,“ doplňuje Vladimír Dolejský, náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí.

Přípravu a koordinaci realizace záchranných programů zajišťuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Záchranný program byl připraven ve spolupráci s odborníky entomology, kteří se dlouhodobě věnují výzkumu tohoto druhu a odbornou skupinou pro ochranu entomofauny při AOPK ČR. Pro zajištění co nejlepšího monitoringu tohoto druhu, který je založen na sledování výletových otvorů v osídlených stromech, byla vytvořena a úspěšně otestována specifická mapovací aplikace.

Poznámky: Výskyt krasce na většině území Evropy má ostrůvkovitý a reliktní charakter a dokládá dlouhou kontinuitu vhodného biotopu. Na našem území najdeme největší přežívající populace v oblasti lužních lesů na Břeclavsku (EVL Soutok-Podluží, EVL Niva Dyje a Boří les), izolované

populace najdeme i v Moravském krasu, okolí Náměště nad Oslavou, na Třeboňsku a ve Veselí nad Moravou.

https://www.mzp.cz/cz/news_20221213_MZP-spousti-zachranny-program-pro-krasce-duboveho